

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2024 елның 6 июнендә
кабул ителде

1 статья

«Татарстан Республикасы референдумы турында» 2003 елның 9 августындагы 33-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2003, № 8; 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 6; 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2018, № 44 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 28 (I өлеш); 2020, № 4 (I өлеш); 2021, № 29 (I өлеш), № 93 (I өлеш); 2022, № 77 (I өлеш); 2023, № 11 (I өлеш), № 27 (I өлеш), № 73 (I өлеш); 2024, № 18 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1) 22 статьяда:

а) 3 пунктта «, чит ил (халыкара) күзәтүчеләре» сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 4 пунктта «Сайланулы вазыйфай затлар,» сүзләреннән соң «Россия Федерациясе сенаторлары,» сүзләрен өстәргә, «әгъзалары» сүзеннән соң «, чит ил агентлары реестрына кертелгән затлар, үзләре хакында белешмәләр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмәләр реестрына кертелгән затлар» сүзләрен өстәргә;

в) 6 пунктта «, чит ил (халыкара) күзәтүчеләре» сүзләрен төшереп калдырырга;

г) 7¹ пунктта «исемлеген» сүзеннән соң «кәгазь чыганакта һәм (яисә) машинада укырлык рәвештә референдумны оештыручы комиссия билгеләгән рәвешләрдә һәм тәртиптә» сүзләрен өстәргә, «атасының исеме,» сүзләреннән соң «туган көне, граждан паспортының яисә граждан паспортын алыштыручы документының сериясе, номеры һәм бирелү датасы,» сүзләрен өстәргә;

д) 11² пунктта «өч көннән» сүзләрен «жиде көннән» сүзләренә алмаштырырга;

е) 13 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

2) 32 статьяның 3 пункттында «, шулай ук тавыш бирү көнендә» сүзләрәннән соң «һәм тавыш бирү көнендә (тавыш бирүнең соңгы көнендә) референдум округы территориясендә тавыш бирү тәмамланган мизгелгә кадәр» сүзләрән өстәргә;

3) 44 статьяның 5 пункттындагы «о» пунктчасында «шулай ук» сүзләрән төшереп калдырырга, «Россия юридик затлары» сүзләрәннән соң «, үзләре хакында белешмәләр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмәләр реестрына кертелгән затлар» сүзләрән өстәргә;

4) 49 статьяның 13 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«13. Тавыш бирү көнендә (референдумда тавыш бирүнең соңгы көнендә) тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң референдум комиссияләрендәге файдаланылмыйча калган бюллетеньнәр санала һәм әлеге Законның 53 статьясындагы 3 пункты таләпләре нигезендә юкка чыгарыла. Барлык референдум комиссияләрендә, участок комиссияләреннән тыш, файдаланылмыйча калган бюллетеньнәрне юкка чыгарганда акт төзелә, анда юкка чыгарылган бюллетеньнәрнең саны күрсәтелә. Бюллетеньнәрне юкка чыгарганда әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән затлар катнашырга хокуклы. Бу бюллетеньнәр референдум комиссиясе секретаре тарафыннан референдум комиссиясенә башка документлары белән бергә саклана.»;

5) 50 статьяда:

а) 9 пунктта «бозылган бюллетень» сүзләрәннән соң «әлеге Законның 53 статьясындагы 3 пункты таләпләре нигезендә» сүзләрән өстәргә;

б) 12 пунктта «шунда ук читләштерелә» сүзләрәннән соң «һәм тавыш бирү бинасыннан чыгарыла» сүзләрән өстәргә;

в) 18 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«18. Референдум округыннан читтә булган шик белдерелгән һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарындагы референдумда катнашучыларның референдум үткәргәндә тавыш бирүе, Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.»;

б) 51 статьяның 19 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«19. Референдум округыннан читтә булган шик белдерелгән һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарындагы референдумда катнашучыларның референдум үткәргәндә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүе, Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.»;

7) 53 статьяның 3 пункттындагы беренче жөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң участок комиссиясенә хәлиткеч

тавыш хокукына ия әгъзалары күзәтүчеләр, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән башка затлар катнашында файдаланылмыйча калган бюллетеньнәрне санылар һәм, референдумда катнашучы тамгасы куелыр өчен каралган квадратларны бозмыйча, мондый бюллетеньнәрне, аларны алга таба файдалану мөмкинлеген бетерә торган Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән ысуллар белән бозып, юкка чыгаралар, аннары файдаланылмыйча юкка чыгарылган бюллетеньнәрнең, шулай ук тавыш бирүне уздырганда референдумда катнашучылар тарафыннан бозылган бюллетеньнәрнең санын игълан итәләр һәм тавыш бирү бинасындагы тавыш бирү йомгаклары турында зурайтылган беркетмәнең 5 юлына язып куялар.».

2 статья

«Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2004, № 3 (II өләш); 2005, № 3 (I өләш); 2008, № 5 (II өләш); 2010, № 10 (II өләш); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өләш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2018, № 44 (I өләш), № 83 (I өләш); 2019, № 28 (I өләш); 2020, № 4 (I өләш); 2021, № 29 (I өләш), № 93 (I өләш); 2022, № 77 (I өләш); 2023, № 11 (I өләш), № 27 (I өләш), № 73 (I өләш); 2024, № 18 (I өләш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 24 статьяда:

а) 3 пунктта «, чит ил (халыкара) күзәтүчеләре» сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 4 пунктта «Сайланулы вазыйфай затлар,» сүзләреннән соң «Россия Федерациясе сенаторлары,» сүзләрен өстәргә, «әгъзалары» сүзеннән соң «, чит ил агентлары реестрына кертелгән затлар, үзләре хакында белешмәләр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмәләр реестрына кертелгән затлар» сүзләрен өстәргә;

в) 6 пунктта «, чит ил (халыкара) күзәтүчеләре» сүзләрен төшереп калдырырга;

г) 7¹ пунктта «исемлеген» сүзеннән соң «кәгазь чыганакта һәм (яисә) машинада укырлык рәвештә референдум оештыручы комиссия билгеләгән рәвешләрдә һәм тәртиптә» сүзләрен өстәргә, «атасының исеме,» сүзләреннән соң «туган көне, граждан паспортының яисә граждан паспортын алыштыручы документының сериясе, номеры һәм бирелү датасы,» сүзләрен өстәргә;

д) 11² пунктта «өч көннән» сүзләрен «жиде көннән» сүзләренә алмаштырырга;

е) 13 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

2) 34 статьяның 3 пункттында «, шулай ук тавыш бирү көнендә» сүзләреннән соң «һәм тавыш бирү көнендә (тавыш бирүнең соңгы көнендә) референдум округы территориясендә тавыш бирү тәмамланган мизгелгә кадәр» сүзләрен өстәргә;

3) 46 статьяның 5 пункттындагы «о» пунктчасында «шулай ук» сүзләрән төшереп калдырырга, «Россия юридик затлары» сүзләрәннән соң «, үзләре хакында белешмәләр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмәләр реестрына кертелгән затлар» сүзләрән өстәргә;

4) 51 статьяның 12 пункттын түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«12. Тавыш бирү көнендә (референдумда тавыш бирүнең соңгы көнендә) тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң референдум комиссияләрдә файдаланылмыйча калган бюллетеньнәр санала һәм әлеге Законның 55 статьясындагы 3 пункты таләпләре нигезендә юкка чыгарыла. Территориаль комиссияләрдә файдаланылмыйча калган бюллетеньнәрне юкка чыгарганда акт төзелә, анда юкка чыгарылган бюллетеньнәрнең саны күрсәтелә. Бюллетеньнәрне юкка чыгарганда әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән затлар катнашырга хокуклы. Бу бюллетеньнәр референдум комиссиясе секретаре тарафыннан референдум комиссиясенә башка документациясе белән бергә саклана.»;

5) 52 статьяда:

а) 9 пунктта «бозылган бюллетень» сүзләрәннән соң «әлеге законның 55 статьясындагы 3 пункты таләпләре нигезендә» сүзләрән өстәргә;

б) 12 пунктта «шунда ук читләштерелә» сүзләрәннән соң «һәм тавыш бирү бинасыннан чыгарыла» сүзләрән өстәргә;

б) 55 статьяның 3 пункттында беренче жөмләне түбәндәге редакциядә бөян итәргә: «Тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң участок комиссиясенә хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары күзәтүчеләр, әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән башка затлар катнашында файдаланылмаган бюллетеньнәрне санылар һәм, референдумда катнашучы тамгасы куелыр өчен каралган квадратларны бозмыйча, мондый бюллетеньнәрне аларны алга таба файдалану мөмкинлеген бетерә торган Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән ысуллар белән бозып, юкка чыгаралар, аннары файдаланылмыйча юкка чыгарылган бюллетеньнәрнең, шулай ук тавыш бирүне уздырганда референдумда катнашучылар тарафыннан бозылган бюллетеньнәрнең санын игълан итәләр һәм тавыш бирү бинасындагы тавыш бирү йомгаклары турында зурайтылган беркетмәнең 7 юлына язып куялар.»;

7) 59 статьяның 1 пункттында «, чит ил (халыкара) күзәтүчеләренә» сүзләрән төшереп калдырырга.

3 статья

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2007, № 5, № 12 (I өлеш); 2010, № 6 (I өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 4, № 6

(I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2017, № 27 (I өлеш), № 52 (I өлеш), № 55 (I өлеш); 2018, № 44 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 2 (I өлеш), № 28 (I өлеш); 2020, № 4 (I өлеш); 2021, № 1 (I өлеш), № 29 (I өлеш), № 93 (I өлеш); 2022, № 77 (I өлеш); 2023, № 11 (I өлеш), № 27 (I өлеш), № 48 (I өлеш), № 73 (I өлеш), № 81 (I өлеш); 2024, № 18 (I өлеш) түбөндөгө үзгөрөшлөрнө кертергә:

1) 11 статьяда:

а) 7¹ өлөштө «законнарны бозган өчен» сүзлөрөннөн соң «һәм Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозулар кылган өчен» сүзлөрөн өстөргә;

б) түбөндөгө эчтөлөклө 7² өлөш өстөргә:

«7². Тиешле карар кабул ителгәнчө жибөрөлө торган комиссия күрсәтмәсө, комиссия әгъзаларын билгеләп куя торган орган гарызнамәсө буенча юстиция өлкәсендө дөүлөт сәясәтен эшлөү һәм гамәлгә ашыру һәм норматив-хокукый жайга салу функциялөрөн башкаручы федераль башкарма хакимият органының территориаль органы комиссиялөр әгъзалары итеп билгеләп куела торган затларга карата тикшерү үткөрә һәм алар буенча, экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмөлөр реестрына алар хақында белешмөлөр кертелүен күрсәтеп, мәгълүмат бирә.»;

2) 18 статьяда:

а) 1 өлөштө:

4 пунктта «дөүлөт хакимиятенө закон чыгару (вәкиллеклө) органнары» сүзлөрөн «Россия Федерациясе сенаторлары, дөүлөт хакимиятенө закон чыгару (вәкиллеклө) органнары» сүзлөрөнә алмаштырырга;

12 пунктта «законнарны бозган өчен» сүзлөрөннөн соң «яисә Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозулар кылган өчен» сүзлөрөн өстөргә;

13 пунктка «, шулай ук үзлөрө хақында белешмөлөр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмөлөр реестрына кертелгән затлар» сүзлөрөн өстөргә;

б) 6 өлөшнең беренчө абзацында «үзен билгеләп куйган комиссиянең» сүзлөрөн «комиссиянең әлегө әгъзасын билгеләп кую компетенциясенө кертелгән комиссия» сүзлөрөнә алмаштырырга;

в) 8 өлөштө:

2 пунктта «законнарны бозган өчен» сүзлөрөннөн соң «яисә Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозулар кылган өчен» сүзлөрөн өстөргә;

7 пунктка «йө экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмөлөр реестрына үзе хақында белешмөлөр кертелгәндө» сүзлөрөн өстөргә;

3) 21 статьяда:

- а) 3 өлөштө «, чит ил (халыкара) күзөтүчөлөрө» сүзлөрөн төшереп калдырырга;
- б) 5 өлөштө «, чит ил (халыкара) күзөтүчөлөрө» сүзлөрөн төшереп калдырырга;

4) 22 статьяда:

- а) исемдө «, чит ил (халыкара) күзөтүчөлөрө» сүзлөрөн төшереп калдырырга;
- б) 2 өлөштө «Сайланулы вазыйфай затлар,» сүзлөрөннөн соң «Россия Федерациясе сенаторлары,» сүзлөрөн өстөргө, «өгъзаларыннан тыш,» сүзлөрөннөн соң «чит ил агентлары реестрына кертелгән затлар, үзлөрө хакында белешмөлөр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмөлөр реестрына кертелгән затлар» сүзлөрөн өстөргө;

в) 3¹ өлөштө «сайлаулар әзерлөүне һәм үткөрүне оештыручы комиссиягә» сүзлөрөннөн соң «сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан билгеләнгән рәвешләрдә һәм тәртиптә кәгазь чыганакта һәм (яисә) машинада укыла торган рәвештә» сүзлөрөн өстөргө, «һәр күзөтүченең фамилиясе, исеме, атасының исеме,» сүзлөрөннөн соң «туган көне, граждан паспортының яисә граждан паспортын алыштыручы документының сериясе, номеры һәм бирелү датасы,» сүзлөрөн өстөргө;

- г) 8 өлөшне үз көчен югалткан дип танырга;

5) 23 статьяның 3 өлөшендә «өч көннөн» сүзлөрөн «жиде көннөн» сүзлөрөнә алмаштырырга;

6) 33 статьяга түбәндөгә эчтөлөклә 1¹ өлөш өстөргө:

«1¹. Чит ил агентлары реестрына кертелгән зат, үзе хакында белешмөлөр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмөлөр реестрына кертелгән зат сайлау берләшмәсенә вәкаләтле вәкиле була алмый.»;

7) 39 статьяга түбәндөгә эчтөлөклә 5¹ өлөш өстөргө:

«5¹. Дәүләт Советы депутатларын, жирле үзидарә органнарына депутатларны сайлауларны уздырганда кандидат кандидатны теркәү өчен кирәкле документларны тапшыру вакытына чит ил агенты статусын туктатырга тиеш.»;

8) 40 статьяда:

- а) түбәндөгә эчтөлөклә 3⁴ өлөш өстөргө:

«3⁴. Дәүләт Советы депутатларын, жирле үзидарә органнарына депутатларны сайлауларны уздырганда кандидат кандидатлар исемлеген теркәү өчен кирәкле документларны тапшыру вакытына чит ил агенты статусын туктатырга тиеш.»;

- б) 5 өлөштө «Әлеге статьяның 1 – 3 өлөшләрәндә» сүзлөрөн «Әлеге статьяның 1 һәм 2 өлөшләрәндә» сүзлөрөнә алмаштырырга;

9) 41 статьяга түбәндөгә эчтөлөклә 1⁴ өлөш өстөргө:

«1⁴. Дәүләт Советы депутатларын, жирле үзидарә органнарына депутатларны сайлауларны уздырганда кандидат кандидатны теркәү өчен кирәкле документлар тапшыру вакытына чит ил агенты статусын туктатырга тиеш.»;

10) 42 статьяга түбәндәге эчтәлекле 2³ өлеш өстәргә:

«2³. Татарстан Республикасы Рәисен сайлауларны уздырганда кандидат кандидат теркәү өчен кирәкле документлар тапшыру вакытына чит ил агенты статусын туктатырга тиеш.»;

11) 45 статьяга түбәндәге эчтәлекле 3² өлеш өстәргә:

«3². Әгәр тиешле сайлау округы буенча чыгарга ризалык бирү турындагы гаризада кандидатның чит ил агенты булуы хакында белешмәләр күрсәтелгән булса, кандидат кандидатларны, кандидатлар исемлекләрен теркәүне гамәлгә ашыручы сайлау комиссиясенә кандидатны теркәү өчен кирәкле башка документлар белән бергә коммерциягә карамаган оешмаларны теркәү өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органының кандидатны чит ил агентлары реестрыннан төшереп калдыру турындагы хәбәрнамәсен йә судның тиешле карарын тапшыра.»;

12) 46 статьяның 4¹ өлешенә «нигезләр буенча» сүзләреннән соң «, шулай ук кандидат тарафыннан әлегә Кодексның 39 статьясындагы 2 өлешенәң 4 пункты нигезендә тапшырыла торган белешмәләр составында аның Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлары (кертәмнәре), акчалары һәм кыйммәтле әйберләре һәм (яисә) чит ил финанс инструментлары булу турында белешмәләр күрсәтелгән очракта йә бу белешмәләр әлегә статьяның 4³ – 4⁷ өлешләре нигезендә уздырылган тикшерү нәтижәсендә ачыкланган очракта» сүзләрен өстәргә;

13) 47 статьяда:

а) 6 өлештә:

түбәндәге эчтәлекле 1³ пункт өстәргә:

«1³) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларны уздырганда – кандидатның әлегә Кодексның 39 статьясындагы 5¹ өлешендә, 41 статьясындагы 1⁴ өлешендә һәм 42 статьясындагы 2³ өлешендә билгеләнгән таләпләргә үтәмәве;»;

5 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«5) сайлау комиссиясенә кандидатны теркәү турында мәсьәлә каралырга тиешле утырышы алдындагы көнгә кандидатны күрсәтү һәм теркәү турында хәбәр итү өчен тапшырылган документларда «Россия Федерациясе гражданны сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законның 33 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында (Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларны уздырганда шулай ук 3¹ пунктта) каралган нинди дә булса белешмәләрнең булмавы;»;

11 пунктта «билгеләнгән» сүзеннән соң «тиешенчә» сүзен өстәргә;

б) 7 өлешнең 9 пунктында «билгеләнгән» сүзеннән соң «тиешенчә» сүзен өстәргә;

в) 8 өлешкә түбәндәгә эчтәлекле 3² пункт өстәргә:

«3²) Дәүләт Советы депутатларын сайлауларны уздырганда – кандидатның әлеге Кодексның 40 статьясындагы 3⁴ өлешендә билгеләнгән таләпләрне үтәмәве;»;

14) 52 статьяның 3 өлешендә «сайлау комиссияләре аппаратлары хезмәткәрләре» сүзләреннән соң «, чит ил агентлары реестрына кертелгән затлар, үзләре хакында белешмәләр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмәләр реестрына кертелгән затлар» сүзләрен өстәргә;

15) 56 статьяның 3 өлешендә «, шулай ук тавыш бирү көнендә» сүзләрен «һәм тавыш бирү көнендә (тавыш бирүнең соңгы көнендә) сайлау округы территориясендә тавыш бирү тәмамланган мизгелгә кадәр» сүзләренә алмаштырырга;

16) 61 статьяның 4¹ өлешендә «чит ил агенты булып торучы теркәлгән кандидат йә» сүзләрен төшереп калдырырга, «чит ил агенты йә чит ил агенты белән аффилиацияләнгән кандидат» сүзләрен «чит ил агенты белән аффилиацияләнгән кандидат» сүзләренә алмаштырырга, «чит ил агенты йә чит ил агенты белән аффилиацияләнгән кандидатны» сүзләрен «чит ил агенты белән аффилиацияләнгән кандидатны» сүзләренә алмаштырырга;

17) 62 статьяның 12 өлешендә «Чит ил агенты булып торучы кандидатның, чит» сүзләрен «Чит» сүзенә алмаштырырга, «чит ил агенты булуы йә» сүзләрен төшереп калдырырга;

18) 67 статьяның 14 өлешендәгә 14 пунктында «шулай ук» сүзләрен төшереп калдырырга, «Россия юридик затлары» сүзләреннән соң «, үзләре хакында белешмәләр экстремистлык яисә террорчылык оешмасы эшчәнлегенә катнашы булган затлар турында бердәм белешмәләр реестрына кертелгән затлар» сүзләрен өстәргә;

19) 72 статьяның 5 өлешендәгә 6 пунктына «һәм кандидатларның, сайлау берләшмәләренең финанс хисапларын тапшыру һәм тикшерү нәтижеләре буенча тиешле чаралар күрү һәм гаепле затларны Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка тарту өчен хокук саклау һәм башка органнарга тиешле материаллар жибәрү турында сайлау комиссиясенә тәкъдимнәр тапшыра» сүзләрен өстәргә;

20) 73 статьяның 4 өлешендә «чит ил агенты йә» сүзләрен төшереп калдырырга;

21) 75 статьяда:

а) 10¹ өлештә «чит ил агенты йә» сүзләрен һәм «чит ил агенты яисә» сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 22 өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«22. Тавыш бирү көнендә (тиешле сайлауларда тавыш бирүнең соңгы көнендә) тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң комиссияләрдәге файдаланылмыйча калган бюллетеньнәр санала һәм әлеге Кодексның 79 статьясындагы 3 өлеше таләпләре нигезендә юкка чыгарыла. Барлык комиссияләрдә, участок комиссияләреннән тыш, файдаланылмыйча калган бюллетеньнәрне юкка чыгарганда акт төзелә, анда юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны күрсәтелә. Бюллетеньнәрне юкка чыгарганда әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затлар катнашырга хокуклы. Бу бюллетеньнәр комиссия секретаре тарафыннан комиссиянең башка документациясә белән бергә саклана.»;

22) 76 статьяда:

а) 12 өлештә «шуннан соң бозылган бюллетень» сүзләреннән соң «әлеге Кодексның 79 статьясындагы 3 өлеше таләпләре нигезендә» сүзләрен өстәргә;

б) 15 өлештә «шунда ук читләштерелә» сүзләреннән соң «һәм тавыш бирү бинасыннан чыгарыла» сүзләрен өстәргә;

в) 19 өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«19. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына әлеге Кодексның 6 статьясындагы 2 өлешендә каралган тавыш бирү көненә билгеләнгән сайлаулар үткәрелгәндә тиешле сайлау округыннан читтә булган шик белдерелгән һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарындагы сайлаучыларның тавыш бирүе, «Россия Федерациясә гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, Россия Федерациясә Үзәк сайлау комиссиясә тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.»;

23) 76¹ статьяның 17 өлешен түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«17. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына әлеге Кодексның 6 статьясындагы 2 өлешендә каралган тавыш бирү көненә билгеләнгән сайлаулар үткәрелгәндә тиешле сайлау округыннан читтә булган шик белдерелгән һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарындагы сайлаучыларның вакытыннан алда тавыш бирүе, «Россия Федерациясә гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, Россия Федерациясә Үзәк сайлау комиссиясә тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.»;

24) 77 статьяның 19 өлешен түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«19. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына әлеге Кодексның 6 статьясындагы 2 өлешендә каралган тавыш бирү көненә билгеләнгән сайлаулар үткәрелгәндә тиешле сайлау округыннан читтә булган шик белдерелгән һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарындагы сайлаучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүе, «Россия Федерациясә гражданнары сайлау

хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.»;

25) 79 статьяның 3 өлешендә беренче жөмләне түбәндәге редакциядә бөян итәргә: «Тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары күзәтүчеләр, әлеге Кодекстың 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар катнашында файдаланылмаган бюллетеньнәрне санылар һәм, сайлаучы тамгасы куелыр өчен каралган квадратларны бозмыйча, мондый бюллетеньнәрне аларны алга таба файдалану мөмкинлеген бетерә торган Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән ысуллар белән бозып, юкка чыгаралар, аннары файдаланылмыйча юкка чыгарылган бюллетеньнәрнең, шулай ук тавыш бирүне уздырган сайлаучылар тарафыннан бозылган бюллетеньнәрнең санын игълан ителәр һәм тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең һәм аның тавыш бирү бинасындагы зурайтылган рәвешенең 5 юлына язып куялар.»;

26) 87 статьяның 3 өлешендә «88 статьясындагы 4 өлешендә каралган» сүзләрен «94 статьясындагы беренче өлешенең 24 пункттында каралган» сүзләренә алмаштырырга;

27) 89 статьяга түбәндәге эчтәлекле 6¹ өлеш өстәргә:

«6¹. Сайлау фондларының кандидат, кандидатлар исемлегенә теркәлгән кадәр тотылырга мөмкин акчаларының иң чик күләме сайлау фонды акчаларын тотуның әлеге статьяның 4 һәм 6 өлешләрендә билгеләнгән иң чик күләменә 30 процентын тәшкил итә.»;

28) 101 статьяның 1 өлешендә «чит ил (халыкара) күзәтүчеләренә» сүзләрен төшереп калдырырга;

29) 104⁶ статьяга түбәндәге эчтәлекле 4¹ өлеш өстәргә:

«4¹. Сайлау фондының кандидат теркәлгән кадәр тотылырга мөмкин акчаларының иң чик күләме сайлау фонды акчаларын тотуның әлеге статьяның 4 өлешендә билгеләнгән иң чик күләменә 30 процентын тәшкил итә.»;

30) 104¹⁴ статьяның 1 өлешендә «чит ил (халыкара) күзәтүчеләренә» сүзләрен төшереп калдырырга;

31) 106 статьяга түбәндәге эчтәлекле 7¹ өлеш өстәргә:

«7¹. Сайлау фондларының кандидат, кандидатлар исемлегенә теркәлгән кадәр тотылырга мөмкин акчаларын тотуның иң чик күләме сайлау фонды акчаларын тотуның әлеге статьяның 4 һәм 6 өлешләрендә билгеләнгән иң чик күләменә 30 процентын тәшкил итә.»;

32) 121 статьяның 1 өлешендә «чит ил (халыкара) күзәтүчеләренә» сүзләрен төшереп калдырырга;

33) 128 статьяның 1 өлешендә «чит ил (халыкара) күзәтүчеләренә» сүзләрен төшереп калдырырга.

4 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәисе

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2024 ел, 06 июнь
№ 29-ТРЗ